

Com unes vacances - Imma Monsó

Després d'aconseguir un bon nombre de lectors de qualitat en la seva primera novel·la, *No se sap mai*, Imma Monsó (Lleida, 1959) ha aconseguit no defraudar les expectatives amb la segona incursió en la narrativa, *Com unes vacances*, amb la qual va obtenir el premi Prudenci Bertrana.

Com unes vacances té un inici enigmàtic. L'autora ens col·loca davant una escena incomprendible, i el llibre que estem a punt de llegir ens servirà per explicar-nos-la, per crear una lògica pròpia que la faci versemblant. El que mou el lector, doncs, no és l'esquer del suspens (aviat s'intueix que la novel·la acabarà pel començament), sinó la recerca del desllorigador que faci possible l'escena inicial. És com si l'autora ens col·loqués davant un jeroglífic o, més ben dit, davant un problema d'escacs en què l'important no fos trobar la continuació, sinó esbrinar com s'ha pogut arribar al problema. Pel que fa a la creació d'una lògica pròpia, més connectada amb la lògica de *No se sap mai* que no pas amb la lògiques usuals, és un dels objectius més ambiciosos de tot escriptor: un dels trets fonamentals de l'estil.

Els personatges d'Imma Monsó continuen mostrant trastorns psicològics que els fan simpàtics i recargoladament sensibles. Dotats d'un gran poder d'indecisió, inverteixen gran part del seu temps a analitzar tots els replecs de la seva ment. Aquestes anàlisis, autèntics exercicis d'introspecció retòrica i immillorables exemples de contradicció creativa -als quals assisteix complagut el lector- conformen el nucli de la novel·la. Les obsessions hi són descrites amb minuciositat comprensiva.

La trama del llibre s'origina a partir de la trobada de dos personatges entre els quals es crea un circuit vital peculiar: ell vol solucions, ella crea problemes; ell vol algú que l'escolti, ella no para de parlar; ell té al·lèrgia a les repeticions, ella converteix la presa de decisions compulsiva en una qüestió d'honor. Els personatges més extravagants, però, no són ells dos, sinó la mare i la germana del protagonista masculí, que aparentment interpreten personatges secundaris però que en canvi amenacen constantment amb ocupar el primer pla: si aquesta lluita sorda per aconseguir més espai a la novel·la és un efecte buscat per l'autora, s'ha de valorar positivament; si els personatges se li han escapat, l'efecte és encara millor.

Com unes vacances presenta dues tesis alternatives i igualment extremes: una, que té arrels en l'existencialisme, proclama que molts dels estímuls que percebem com a diferents són substancialment iguals; l'altre, d'origen oriental, sosté que no hi ha un gest, per banal o repetitiu que sembli, que no contingui un univers de diferències per a qui les sàpiga copsar. Mentrestant, a mesura que la novel·la avança d'un extrem a l'altre, la desmitificació que duu a terme Imma Monsó arrassa territoris com el turisme rural, la psicologia, l'ensenyament i la família... Totes les institucions són vistes des de

darrere la cortina d'una distància que pot ser humorística o cruel, però que mai resulta cànvida i sempre es manté fora de la previsibilitat (això és el que tendim a anomenar *originalitat*). Només l'amor escapa d'aquesta dinàmica. Encara que els amants semblin sorgits d'un llibre d'Oliver Sacks, aquesta novel·la no deixa de ser una visió personal d'un model conegut: el del *boy meets girl*. Per l'amor val la pena perdre-ho tot, no solament la feina, l'autoestima i les certeses (això ja ho sabíem de les millors històries d'*amour fou*), sinó també la memòria, és a dir, la identitat: aquesta és l'aportació d'Imma Monsó a la teoria sentimental. *Com unes vacances*, de fet, és una novel·la d'amor, però tan ben escrita que no es nota.